

Ecologische quickscan aanleg gemaal De Rollen langs het Damsterdiep

Opdrachtgever Waterschap Noorderzijlvest
Referentie E. van der Heijden 2020. Ecologische quickscan aanleg gemaal De Rollen. A&W-notitie 3038#12. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Projectcode 3038#12
Status Definitief
Datum 29 januari 2020
Projectleider R. Strijkstra
Autorisatie R. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
2. Plangebied en plannen
3. Toelichting tabel 1
4. Toelichting tabel 2
5. Bronvermelding

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
tel. 0511 – 474764
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl

Foto 1A & B: impressie van het plangebied.

1. Inleiding

Deze rapportage geeft de resultaten weer van een beknopte ecologische beoordeling (quicksan). Hiervoor is op 7 januari 2020 ook een kort veldbezoek uitgevoerd. In het rapport worden de resultaten gepresenteerd die noodzakelijk zijn om te bepalen of de werkzaamheden zonder voorwaarden kunnen worden uitgevoerd, of dat er mitigerende maatregelen moeten worden genomen zoals beschreven in de gedragscode van de Waterschappen. Ook kan het advies zijn om aanvullend onderzoek uit te voeren of een ontheffing en/of vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

2. Plangebied en plannen

Het plangebied is gelegen tussen het Damsterdiep en het Eemskanaal Noordzijde. Aan de oostzijde liggen de Bronssluisen. Het westelijk deel van het plangebied wordt begrensd door de woonwijk 'De Rollen' (Provincie Groningen).

Het plangebied bestaat uit een strook voedselrijk grasland (foto 1A). Aan de noordzijde wordt het perceel begrensd door het Damsterdiep. De oevers zijn beschoeid. Op een aantal plekken langs de oevers is er opslag van wilg (foto 1B). Langs het plangebied ligt ook een niet watervoerende greppel die waarschijnlijk in de zomer droogvalt (foto 1B). De greppel is geschikt voor vissen.

Het waterschap heeft het voornemen om in het plangebied een nieuw gemaal te realiseren. Hiermee wordt de huidige waterafvoer vanuit de woonwijk 'De Rollen' sterk verbeterd. De greppel op foto 1B is de aanvoersloot naar het toekomstig gemaal. Deze sloot is enkele jaren geleden gegraven en zal ten behoeve van de peilbeheersing nog worden verbreed en verdiept. Ook wordt een maaipad en een uitstroomvoorziening naar het Damsterdiep aangelegd. De ligging van de nieuwe voorzieningen en het werkgebied is aangegeven in figuur 1.

Ten oosten van het toekomstig gemaal wordt een aantal huiskavels ingericht. Bovendien wordt hier een Ecologische verbindingszone gerealiseerd.

Figuur 1: overzicht van het plangebied (Bron: Waterschap Noorderzijlvest).

In deze rapportage worden de resultaten van de quickscan gepresenteerd in de vorm van twee tabellen. Naast de tabellen wordt indien nodig een korte toelichting gegeven.

In **tabel 1** is de mogelijkheid van voorkomen van beschermde soorten weergegeven, op basis van het veldbezoek, overige waarnemingen en bureaustudie (onder meer uit de database van de NDFF). Niet relevant zijn soorten die niet in de omgeving en niet in het plangebied voorkomen.

Tabel 2 is een beoordelingstabel, waarin wordt aangegeven of negatieve effecten een conflict zullen geven met de relevante wet- en regelgeving (Wnb, NNN). Daarnaast worden mogelijke vervolgstappen aangegeven.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

3. Toelichting tabel 1

Tabel 1 is gebaseerd op een bepaling in het veld van de geschiktheid van het plangebied voor soorten en een bureaustudie, op basis van gegevens uit de NDFF en lokale kennis van ons bureau.

De Natura 2000-gebieden 'Leekstermeergebied' en 'Zuidlaardermeergebied' hebben geen relevante ecologische relatie met het plangebied. Reden hiervoor is dat binnen het plangebied geen geschikt biotoop aanwezig is voor soorten waarvoor voornoemde gebieden zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op te grote afstand van het plangebied om daarmee een relevante ecologische relatie te hebben.

Het plangebied is geen onderdeel van het NNN. Wel wordt in het kader van de plannen in en rond het plangebied een Ecologische verbindingszone gerealiseerd. Dit heeft geen consequenties voor de effectbeoordeling in hoofdstuk 4.

Ten zuiden van het plangebied bevindt zich op een afstand van circa 1,5 km m een gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland. Gezien de kleinschaligheid van de ingreep zijn er geen negatieve effecten van de werkzaamheden op dit gebied te verwachten.

Langs de oevers van het Damsterdiep zijn mogelijkheden aanwezig voor nestplaatsen van watervogels, zoals Meerkoet, Waterhoen en Wilde eend. Het is mogelijk dat dergelijke soorten broeden langs de oever van het Damsterdiep.

Tijdens het veldbezoek zijn geen nestplaatsen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten waargenomen.

In principe is het mogelijk dat boven het Damsterdiep een vliegroute van Meervleermuis en Watervleermuis aanwezig is. Daarnaast is het plangebied en het Damsterdiep geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Rond het plangebied zijn mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Er zijn in het plangebied geen bomen aanwezig die eventueel geschikt zijn als verblijfplaats van vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn daarom niet relevant voor de beoordeling.

In het plangebied komen mogelijk algemene beschermde zoogdieren voor met een provinciale vrijstelling.

Voor de Steenmarter zijn geen mogelijkheden voor vaste verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig. Wel is het mogelijk dat de soort er foerageert.

De Waterspitsmuis is in de omgeving van het plangebied vastgesteld. De oevers van het Damsterdiep en de greppel zijn ongeschikt als leefgebied voor de soort. Er zijn dus geen negatieve effecten te verwachten op de Waterspitsmuis. De soort is niet relevant voor de effectbeoordeling.

Overige beschermde soorten komen niet in de omgeving van het plangebied voor. Ook is het plangebied ongeschikt voor deze soorten. Ze zijn dus niet relevant voor de effectbeoordeling.

Tabel 1: Natuurwaarden en hun relevantie voor de beoordeling.

Natuurwaarde	Afstand tot plangebied	Natuurwaarden	Ecologische relatie	Beschermingsregime	Relevant voor onderhavige beoordeling
Beschermde gebieden					
NNN	Circa 1,5 km	Wezenlijke waarden	Geen	Planologisch	Nee
Dichtstbijzijnde N2000 gebieden: Leekstermeergebied Zuidlaardermeergebied	Circa 10 km (Leekstermeergebied) Circa 6 km (Zuidlaardermeergebied)	Instandhoudingsdoelen	Geen: plangebied niet van belang voor aangewezen soorten.	Wnb	Nee
Beschermde soorten					
	Aanwezig in directe omgeving	Aanwezig in plangebied	Soorten	Artikel Wnb	Relevant voor beoordeling
Planten	Nee	Nee		3.10	Nee
Ongewervelde diersoorten	Nee	Nee		3.10	Nee
Vissen	Nee	Nee		3.10	Nee
Europees beschermde vissen	Nee	Nee		3.5	Nee
Nationaal beschermde Amfibieënsoorten:					
<i>Met provinciale vrijstelling</i>	Ja	Ja	Diverse soorten	3.10	Ja
<i>Zonder provinciale vrijstelling</i>	Nee	Nee		3.10	Nee
Europees beschermde amfibieën	Nee	Nee		3.5	Nee
Nationaal beschermde reptielen	Nee	Nee		3.10	Nee
Europees beschermde reptielen	Nee	Nee		3.5	Nee
Beschermde soorten					
Broedvogels	Mogelijk	Ja	Diverse soorten, Meerkoeit, Wilde eend, Waterhoen	3.1	Ja

	Aanwezig in directe omgeving	Aanwezig in plangebied	Soorten	Artikel Wnb	Relevant voor beoordeling
Jaarrond beschermde nestplaatsen	Mogelijk	Nee		3.1	Nee
Europees beschermde zoogdieren:			Diverse soorten		
Vleermuizen:					
<i>Verblijfplaatsen</i>	Ja	Nee		3.5	Nee
<i>Foerageergebied</i>	Mogelijk	Mogelijk		3.5	Ja
<i>Vliegroutes</i>	Mogelijk	Mogelijk		3.5	Ja
Europees beschermde zoogdieren	Nee	Nee		3.5	Nee
Nationaal beschermde zoogdiersoorten:					
<i>Met provinciale vrijstelling</i>	Ja	Ja	Diverse soorten	3.10	Ja
<i>Zonder provinciale vrijstelling Steenmarter</i>	Mogelijk	Mogelijk	Steenmarter	3.10	Ja
<i>Zonder provinciale vrijstelling Waterspitsmuis</i>	Mogelijk	Nee	Waterspitsmuis	3.10	Nee
<i>Zonder provinciale vrijstelling Overige soorten</i>	Nee	Nee		3.10	Nee
Niet beschermde soorten waarvoor Zorgplicht geldt					
Overige vissoorten	Ja	Nee	Diverse soorten	Zorgplicht	Nee

4. Toelichting tabel 2

Het plangebied kan deel uitmaken van het leefgebied van enkele algemene amfibieënsoorten, zoals Kleine watersalamander, Gewone pad, Bruine kikker en Bastaardkikker. Het gaat hierbij om soorten die zijn opgenomen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming (Wnb) en waarvoor door de Provincie Groningen vrijstelling is verleend voor het overtreden van verbodsbepalingen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor vrijgestelde amfibieënsoorten geldt wel de Zorgplicht. Dit betekent dat het uitvoeren van werkzaamheden op een amfibievriendelijke manier dient te worden uitgevoerd, waarbij de dieren de gelegenheid krijgen tijdig het werkgebied te verlaten.

Door uitvoering van de werkzaamheden mogen geen broedende vogels en hun nesten worden verstoord. Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, zal dit naar verwachting ook niet gebeuren. Indien besloten wordt de werkzaamheden uit te voeren gedurende het broedseizoen (tussen half maart en half juli), dienen maatregelen te worden genomen om het verstoren van broedende vogels te voorkomen.

Door uitvoering van de plannen zullen eventuele vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen boven het Damsterdiep niet worden verstoord, mits lichtuitstraling over het open water wordt voorkomen.

Het plangebied kan deel uitmaken van het leefgebied van enkele algemene soorten zoogdieren. Het gaat hierbij om soorten die zijn opgenomen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming (Wnb) en waarvoor door de Provincie Groningen vrijstelling is verleend voor het overtreden van verbodsbepalingen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor vrijgestelde zoogdiersoorten geldt wel de Zorgplicht. Dit betekent dat het uitvoeren van werkzaamheden op een diervriendelijke manier dient te worden uitgevoerd, waarbij de dieren de gelegenheid krijgen tijdig het werkgebied te verlaten.

Er worden geen negatieve effecten verwacht ten aanzien van Steenmarter. Het plangebied wordt mogelijk sporadisch gebruikt als foerageergebied. In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. De functionaliteit van eventueel in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van Steenmarter zal daarom niet worden aangetast.

Tabel 2: Beoordeling.

Natuurwaarde	Negatieve effecten	Conflict met wet- en regelgeving	(Mogelijke) vervolgstappen
Beschermde soorten			
Nationaal beschermde amfibieënsoorten met vrijstelling	Aantasting leefgebied	Nee, wel Zorgplicht	Toepassen Zorgplicht op basis van gedragscode
Broedvogels	Aantasting leefgebied Verstoring broedgevallen	Mogelijk	Werken of starten buiten het broedseizoen, voorkómen broedgevallen door verstoring vooraf. Toepassen gedragscode
Vleermuizen: <i>foerageergebied</i>	Geen, mits lichtuitstraling over het water wordt voorkomen.	Nee	Lichtuitstraling over het water voorkomen.
<i>vliegroutes</i>	Geen, mits lichtuitstraling over het water wordt voorkomen.	Nee	Lichtuitstraling over het water voorkomen.
Nationaal beschermde zoogdiersoorten met vrijstelling	Mogelijk	Nee, wel Zorgplicht	Toepassen Zorgplicht op basis van gedragscode
Nationaal beschermde zoogdiersoorten zonder vrijstelling: Steenmarter	Beperkte aantasting foerageergebied, maar geen negatieve effecten op de soort, aangezien er voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is.	Nee	Geen

5. Bronvermelding

De bureaustudie is uitgevoerd met gebruikmaking van de volgende bronnen:

Anonymus. 2011. Werkatlas Zoogdieren van Groningen.

Van Delft, J., J. Kranenbarg & P. Frigge 2019. Waarnemingenoverzicht 2017-2018. Bijlage bij RAVON 73, jaargang 21 (2).

Websites:

- NDFP
- Synbiosis
- Website provincie Groningen (NNN)